

Forskrift om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zoobutikker m.m.

Dato	FOR-2008-06-17-823
Departement	Nærings- og fiskeridepartementet
Publisert	I 2008 hefte 8
Ikrafttredelse	01.08.2008
Sist endret	FOR-2018-04-19-674
Endrer	FOR-2004-01-16-279
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2003-12-19-124-§3, LOV-2003-12-19-124-§7, LOV-2003-12-19-124-§19, FOR-2003-12-19-1790, LOV-2009-06-19-97-§7, FOR-2010-06-11-814
Kunngjort	25.07.2008 kl. 12.05
Korttittel	Forskrift om utvidelse av akvakulturanlegg mv

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 17. juni 2008 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 3, § 7 og § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, og lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd § 7, jf. delegeringsvedtak 11. juni 2010 nr. 814.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I (direktiv 2006/88/EF).

Endringer: Endret ved forskrifter 6 aug 2010 nr. 1147, 15 des 2014 nr. 1831, 19 april 2018 nr. 674.

§ 1. Formål

Formål med denne forskriften er å fremme god helse hos akvatiske dyr og ivareta god velferd hos fisk og tiftokreps.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for norsk landterritorium og territorialfarvann, innretninger på norsk kontinentalsokkel, Svalbard, Jan Mayen, bilandene, i Norges økonomiske sone, fiskerisonen ved Jan Mayen og fiskevernsonen ved Svalbard.

Forskriften omfatter helsemessige krav for akvakulturanlegg og akvakulturområder for bløtdyr, inkludert installasjoner for fritidsfiske og midlertidig oppbevaring av rensefisk, zoobutikker, hagesenter, hagedammer, kommersielle akvarier og grossister med akvariedyr hvor det er direkte avløp til naturlige vannmasser uten behandling av avløpsvannet.

Forskriften omfatter velferdsmessige krav for fisk og tiftokreps i akvakulturanlegg, unntatt zoobutikker, hagedammer, kommersielle akvarier og grossister med akvariedyr.

Forskriften omfatter ikke restitusjons- og mellomlagringsmerder ved levendelagring av villfanget fisk.

Forskriften retter seg mot enhver som planlegger drift eller driver akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, som skal registrere eller søke om godkjenning av etablering, utvidelse eller annen vesentlig endring av akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr.

0 Endret ved forskrifter 15 des 2014 nr. 1831 (i kraft 1 jan 2015), 19 april 2018 nr. 674.

§ 3. Definisjoner

I forskriften forstås med:

- a) *Akvakulturanlegg*: Enhver lokalitet, fysisk avgrenset område eller installasjon som drives av et akvakulturforetak der akvakulturdyr opprettes, med unntak av de lokaliteter, områder eller installasjoner der ville akvatiske dyr høstes eller fanget med tanke på konsum, holdes midlertidig uten å føres i påvente av å bli slaktet. Med akvakulturforetak menes her ethvert privat eller offentlig foretak, ideelt eller ikke, som utøver en hvilken som helst virksomhet i forbindelse med oppdrett, hold eller dyrking av akvakulturdyr.
- b) *Akvakulturdyr*: Alle livsstadier inklusive kjønnsprodukter og hvilestadier, av alle akvatiske dyr oppdrettet i et akvakulturanlegg eller et akvakulturområde for bløtdyr, inkludert alle akvatiske dyr som har vært viltlevende og som er ment for et akvakulturanlegg eller et akvakulturområde for bløtdyr.
- c) *Akvakulturområde for bløtdyr*: Et produksjonsområde og gjenutleggingsområde der alle akvakulturanleggene drives under et felles biosikkerhetssystem.
- d) *Akvariedyr*: Alle akvatiske dyr som holdes, opprettes eller omsettes utelukkende for prydfornål.
- e) *Akvatiske dyr*:
 1. kjeveløse fisk (urfisk) som tilhører overklassen *Agnatha*, bruskfisk og beinfisk som tilhører klassene *Chondrichthyes* og *Osteichthyes*
 2. bløtdyr som tilhører rekken *Mollusca*
 3. krepser som tilhører underrekken *Crustacea*.
- f) *Biosikkerhetssystem*: Gjeldende tiltak for å forebygge, overvåke og bekjempe sykdommer hos akvatiske dyr.
- g) *Etablering*: Plassering av akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, på en lokalitet som er geografisk definert.
- h) *Havbeite*: Akvakultur av krepser og bløtdyr i form av bunnkultur uten at dyrene holdes i fangenskap.
- i) *Installasjon*: Innretninger der akvakulturdyr føres, behandles eller oppbevares, inkludert fortøyninger. En installasjon kan bestå av flere produksjonsenheter.
- j) *Installasjon for fritidsfiske*: Dammer eller andre installasjoner der populasjonen opprettholdes kun med tanke på fritidsfiske ved utsett av akvakulturdyr.
- k) *Vassdrag*: Alt stillestående eller rennende overflatevann med årssikker vannføring, med tilhørende bunn og bredder inntil høyeste flomvannstand, inkludert hoved- og sidevassdrag med tilhørende nedslagsfelt.

§ 4. Krav om melding og registrering

Den som innehar eller ønsker å etablere:

- a) akvakulturanlegg hvor akvatiske dyr kun holdes uten at de skal omsettes,
 - b) akvakulturanlegg som kun omsetter små mengder akvakulturdyr for konsum til sluttbruker eller lokal detaljist som omsetter direkte til sluttbruker eller
 - c) installasjon for midlertidig oppbevaring av rensefisk
- skal gi melding om dette til Mattilsynet.

Meldingen skal minimum inneholde opplysninger om hvem som er ansvarlig, geografisk plassering, inntaksvann og avløpsvann, eventuell behandling av avløpsvann, samt opplysninger om art, antallet akvatiske dyr, størrelse på akvakulturanlegget, mengde som eventuelt omsettes til human konsum og til hvem. Endringer i disse opplysninger skal også meldes til Mattilsynet.

Akvakulturanlegg som nevnt i første ledd, kan bli pålagt å gjennomføre smitteforebyggende tiltak for å hindre spredning av smittsom sykdom, dersom akvakulturanlegget representerer en uakseptabel smitterisiko på grunn av nærheten til vassdrag eller annen akvakulturrelatert virksomhet. Dersom smitteforebyggende tiltak ikke kan redusere smitterisikoen i tilstrekkelig grad, kan Mattilsynet gi pålegg om at akvakulturanlegg som nevnt i første ledd må avvikle driften.

Avstanden fra installasjon for midlertidig oppbevaring av rensefisk til andre akvakulturanlegg skal være minst 2,5 kilometer. Ved kortere avstand enn dette, må forhåndsgodkjenning innhentes fra Mattilsynet.

0 Endret ved forskrift 19 april 2018 nr. 674.

§ 5. Krav om godkjenning

Etablering av akvakulturanlegg og akvakulturområde for bløtdyr, utvidelse av produksjonsomfang og annen vesentlig endring av allerede godkjent akvakulturanlegg eller akvakulturområde for bløtdyr, skal være godkjent av Mattilsynet. Akvakulturanlegg som produserer og omsetter akvariedyr, omfattes av krav om godkjenning.

§ 6. Krav til søknad om godkjenning

Søknaden om godkjenning skal inneholde de opplysninger som er nødvendige for å vurdere om godkjenning kan gis, og hvilke vilkår som eventuelt skal stilles, og skal minst inneholde følgende:

- a) Navn på eier av akvakulturanlegget, adresse, og kontaktopplysninger som e-postadresse, telefonnummer og mobilnummer.
- b) Opplysninger om søknaden gjelder nyetablering eller endring av gitt godkjenning.
- c) Art og utviklingsstadium, produksjonsform, driftsform og omfang.
- d) Kart og koordinatangivelse som beskriver plassering, plantegning over akvakulturanlegget og oversikt over eventuelt vanninntak og -avløp.
- e) Beredskapsplan, herunder plan for smittehygieniske og velferdsmessige tiltak for å hindre og håndtere utbrudd av smittsom sykdom, massedød og andre kritiske situasjoner.
- f) Internkontrollsystem som sannsynliggjør at krav til smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift, herunder risikobasert helsekontroll, opprettholdelse av god vannkvalitet og journalføring, kan etterleves.
- g) Dokumentasjon på lokalitetens egnethet til å sikre fisk og tiftokreps en god velferd, herunder data på vannkvalitet, mengde vann og naturgitte forhold av vesentlig betydning for velferden. I landanlegg skal vannmengden dokumenteres gjennom angivelse av den mengde vann som er tilgjengelig i vannkilden, angitt hydraulisk kapasitet sammenholdt med en spesifisert produksjonsplan for anlegget.

Bokstav e gjelder ikke for havbeite. Bokstav f gjelder ikke for fangstbasert akvakultur.

Ved søknad om godkjenning av akvakulturområde for bløtdyr skal opplysninger i henhold til første ledd bokstav a oppgis for hvert enkelt akvakulturanlegg innen akvakulturområdet. Opplysninger i henhold til første ledd bokstav b til bokstav f oppgis for hele akvakulturområdet.

Det kan kreves ytterligere opplysninger dersom det er nødvendig for å vurdere om godkjenning kan gis.

0 Endret ved forskrift 15 des 2014 nr. 1831 (i kraft 1 jan 2015).

§ 7. Forhold som vurderes ved godkjenning

For at godkjenning skal kunne gis må etableringen av akvakulturanlegget, eller akvakulturområdet for bløtdyr, ikke innebære uakseptabel risiko for spredning av smitte, herunder smitte inn til akvakulturanlegget eller akvakulturområdet for bløtdyr og dets omkringliggende miljø.

I vurdering av smittefaren skal det legges særlig vekt på avstand til vassdrag, annen akvakulturrelatert virksomhet og til grupper av akvakulturanlegg. Det skal også legges vekt på hvilken art som skal produseres, driftsform og produksjonsomfang.

For akvakulturanlegg i sjø og akvakulturområde for bløtdyr, unntatt havbeite, vurderes avstand til annen akvakulturrelatert virksomhet og vassdrag i hovedsak ut fra plassering av produksjonsenhetene. For akvakulturanlegg på land vurderes avstand til andre akvakulturrelaterte virksomheter og vassdrag i hovedsak ut fra vanninntak og avløp.

Det skal foreligge et internkontrollsystem som sannsynliggjør at krav til smittehygienisk og velferdsmessig forsvarlig drift, herunder beredskapsplan, risikobasert helsekontroll, opprettholdelse av god vannkvalitet og journalføring, kan etterleves.

Akvakulturanlegget skal kunne ivareta artens krav til et godt levested. Det skal være sikkerhet for tilstrekkelig tilførsel av vann av egnet kvalitet. Anlegget skal være slik lokalisert og konstruert at risikoen er lav for at akvakulturdyrene påføres skade eller unødig påkjenning. Ved vurdering av velferden skal opplysninger om anleggets utforming og utstyr samt dets plassering på lokaliteten vurderes opp mot produksjonsform og vanndata.

Det kan stilles vilkår til godkjenningen.

§ 8. Endring og tilbaketrekking av godkjenning

Mattilsynet kan endre eller trekke tilbake godkjenningen som nevnt i § 5 dersom:

- a) Det foreligger vesentlige brudd på vilkår i godkjenningen eller bestemmelser gitt, i eller i medhold av matloven eller dyrevelferdsloven.
- b) Det viser seg at sykdomstilstand eller kunnskap om sykdomsmessige eller velferdsmessige forhold er vesentlig endret i forhold til da godkjenning ble gitt.
- c) Annen plassering, produksjonsform eller endring av produksjonsomfang kan forbedre helsesituasjonen eller velferden vesentlig i akvakulturanlegget, akvakulturområdet for bløtdyr eller det omkringliggende miljø.

0 Endret ved forskrift 6 aug 2010 nr. 1147.

§ 9. Omgjøring av produksjonsomfang fra volum til maksimalt tillatt biomasse

Godkjenninger til etablering eller utvidelse av akvakulturanlegg gitt før 1. januar 2005, avgrenset i volum, er etter dette tidspunktet avgrenset i biomasse. Hver 1 m³ godkjent volum utgjør etter dette 65 kg maksimalt tillatt biomasse.

For akvakulturanlegg i sjø med matfisk i Troms og Finnmark godkjent før 1. januar 2005 for inntil 36 000 m³, utgjør 1 m³ etter dette 75 kg maksimalt tillatt biomasse. For akvakulturanlegg med godkjent volum over 36 000 m³, utgjør 1 m³ likevel kun 65 kg maksimalt tillatt biomasse.

§ 10. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften i samsvar med matloven § 23 og dyrevelferdsloven § 30.

0 Endret ved forskrift 6 aug 2010 nr. 1147.

§ 11. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 12. Straff

Overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskriften eller enkeltvedtak gitt i medhold av forskriften, er straffbart i henhold til matloven § 28 og dyrevelferdsloven § 37.

0 Endret ved forskrift 6 aug 2010 nr. 1147.

§ 13. Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Forskriften trer i kraft 1. august 2008. Samtidig oppheves forskrift 16. januar 2004 nr. 279 om godkjenning av etablering og utvidelse av akvakulturanlegg og registrering av pryddammer.

Søknad om godkjenning av allerede etablerte zoobutikker, hagesenter, hagedammer, kommersielle akvarier og grossister skal være sendt Mattilsynet innen 1. januar 2009.